

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Doslej, pa ne dalje!

»Nemški možje, istega mišljenja, dne 3. junija v Gradcu zbrani, ugovarjajo temu, da se ustreza še na dalje slov. zahtevam na škodo Nemcev; vidijo v tem, da se misli napraviti v Celju slov. vsporednic pri c. kr. gimnaziji, rušenje pogojev, na katerih sloni koalicija, in se torej vsi ustavljajo tej nameri, ker oškoduje Nemce; izpovejo, da je častno delo vseh Nemcev, brez razločka stranke, z vso odločnostjo in z največjo močjo vzdigniti se za južno-štajarske rodne brate, ki stojé v hudem boju za svoje pravice; pričakujejo od vseh nemških poslancev, da se najodločniše in brezobzirno postavijo zoper vse namere, ki se kedaj prikažejo v škodo nemške posesti in zahteva se od njih, da stojé za ali zoper koalicijo po tem, kakor se obnese vlada nasproti narodnim tirjatvam južnih Slavjanov, najbolj pri vprašanju o poslovenjenju gimnazije v Celju.«

Tako se glasi resolucija, vsprejeta od nemških zaupnih mož iz štajarske, pa tudi nekaj iz koroške dežele. Če gre kaj vere nemškim listom, bilo je do 120 glav pri tem zborovanju. Kaj ne, da so to možate besede in polne nemškega poguma? Škoda pa je, da so skorej vse neresnične in zato smešne na jeziku resnih mož, če tudi teče v njih nemška in torej hrabra kri. Neresnične, pravim, so te besede in po vsej pravici, kajti če se pravi v resoluciji, da se slov. željam še na dalje ustreza na škodo Nemcev, je to že prva neresnica. Kje, za Boga, tirja kedaj slov. ljudstvo kaj, do česar nima pravice? Če pa ima za to, kar zahteva, dobro pravico, tedaj pač ne more biti, če se mu ustreže, to za Nemce krivica, v resnici kaka škoda, saj se tako poravnava le krivica, katero je dotlej trpelo slov. ljudstvo. In potem, da se ustreza »še na dalje« slov. zahtevam! Doslej je bilo tega pač le malo, pičlo malo in »nemški zaupni možje« niso krivi, če je vlada sploh poravnala nam kako krivico. Ako se napravi v Celju nižja gimnazija, na kateri se podučuje nekaj rečij v slov. jeziku, ne more biti to na škodo Nemcev, saj bodo na tej šoli le slov. učenci, nemškim pa ostane slej, ko prej stara gimnazija odprta, na stežaje odprta, če je sploh ondi kaj tanih, t. j. pravih nemških učencev. Slov. vsporednice napraviti in pa nižjo gimnazijo ustanoviti za slov. učence — to ste dve reči, ali »nemški zaupni možje« so brž na pol slepi, ker je za-nje to le — »rušenje pogojev, na katerih sloni koalicija.«

Druga neresnica je potlej pa v tem, da so »južno-štajarski rodni brati v hudem boju za svoje pravice«; ne, teh jim nihče ne jemlje in nikjer ne vidimo teči krvi »južno-štajarskih bratov«. Za nje se torej vzdigniti ni nikomur, častno delo vseh Nemcev.

pečjo ali, kakor dr. Foregger, veslajo po lužah v okolju Dunaja. Najhuje pa še pride. »Nemški zaupni možje« govorijo na vsa usta o »nemški posesti«, češ, da se oškoduje ona, ako se pri c. kr. gimnaziji v Celju kaj izpremeni. To vam je lepa, c. kr. gimnazija je nemška posest! Kdo jo pa vzdržuje? Mar Nemci? Ne, ampak cesar t. j. vse potrebe te kakor drugih c. kr. gimnazij plačuje država, torej vsi, ki imajo davčno knjižico v omari. Smešno je torej in drzno, če si lastijo tudi njo »nemški zaupni možje«.

Kar se tiče koalicije, je nam pač vse eno, kako ljubezen imajo ti »nemški zaupni možje« do nje; po tem, kar se je govorilo o njej na njih zborovanju, lahko sodimo, da ji že doslej niso prijazni, ona torej ne bode na škodi, če se njih otrese, slov. ljudstvu pa dovoli, kar od nje tirja. Pot pravice je najvarniša. — Da so na zborovanju v Gradcu bili južno-štajarski nemški (?) petelinje najglasniši, umeje se samo po sebi, ali tega smo se že navadili. Kar pa nas z nevoljo obhaja, je to, da je bil med njimi mož, ki živi od države in je po svojem poklicu mož pravice, pa je, kakor se kaže, velik sovražnik pravice, če ima njo dobiti slov. ljudstvo. Njemu torej, nemškemu poslancu nemškega Celja, velja pač in ne, kakor misli on, sedanji vladi: »Doslej, pa ne dalje!«

Nadaljevalni poduk in ljudska šola.

(Govor poslanca Robiča v državnem zboru dne 24. aprila 1894.)

Visoka zbornica! Predno spregovorim ob kratkem o nekaterih vprašanjih, ki se tičejo ljudske šole, moram naglašati, da zaslučuje popolno priznanje način, kako pospešuje vlada nadaljevalni poduk. Pri tem bi se pa vendar moralo gledati, da s podukom ob nedeljah in praznikih ne trpé niti cerkvene koristi, niti se krati posvečevanje nedelj. Mladim ljudem tudi manjka npravne vzgoje in treba je baš na tej stopinji, da se ne podučujejo samo, temveč tudi vzgajajo. Zatorej z veseljem pozdravljam, da hoče vlada, kakor razvidimo iz obravnav proračunskega odseka, tudi na obrtnih učilnicah veronauku in verskim vajam dati primerno mesto.

Gotovo imamo poslednji dve desetletji v Avstriji zaznamovati veliko uspeha v nadaljevalnem šolstvu, pred vsem v obrtnem, pa tudi nadaljevalne šole za dekleta, tako imenovane gospodinjske šole, množé se od leta do leta. Te nadaljevalne šole za dekleta imajo pred vsem pred očmi srednji stan, torej premožnejše razrede prebivalstva. Ko se snujejo taki zavodi, misli se le, da se zboljša stanje ženskega

seveda tujovarjati ne more. Žensko vprašanje pa ima še neko drugo jako važno stran, zboljšati osodo delavk, žensk nižjih slojev prebivalstva.

Kdor ima priložnost, opazovati zakonsko življenje v delavskih slojih prebivalstva, bode kmalu spoznal, da večkrat ne zadošča skromnim zahtevam, ki se morajo postaviti do take zveze, in če se zasledujejo uzroki, se največkrat prepričamo, da domači prepir, pijančevanje, slaba vzgoja otrok, razvajanje otrok itd. izhaja od tod, ker žena ni dovolj vrla. Mlada soproga je delavcu pač žena, ne pa gospodinja, ker je premalo vešča v gospodinjstvu. Dekleta iz delavskih krogov imajo že vsled rodbinskih razmer le redkokdaj priložnost, izobraziti se v domačih opravilih, navadno mora iti za zaslužkom, ko izstopi iz ljudske šole. Bilo bi torej socijalnopolitično važno, napraviti gospodinjske šole, da se delavske hčere v mejah njih stanu izobrazijo za vrle delavske žene in se odpravi pomanjkljivo znanje gospodinjstva. To je tem bolj socijalna potreba, ker statistika kaže, da se odstotek sklenjenih zakonov kaže neugodnejši ne na zdolej, temveč na zgorej.

Če tudi so za odpravo opisanih nedostatkov že storila začetek nekatera društva in posamične tovarne, ki skušajo doseči omenjeni namen zlasti z gojenjem gospodinjskega poduka, ali vendar je fukaj gledé na socijalno potrebo treba še mnogo storiti. Take naprave so brez dvojbe zasebnega značaja in morajo tudi v bodoče zasebnega značaja ostati. Duh vzajemnosti in požrtvovalna ljubezen do bližnjega imata tudi veliko polje za delovanje; vsekako pa imajo take naprave pravico do tega, da jih pospešujejo mesta in država.

Od nadaljevalnih šol prehajam k kmetijskim nadaljevalnim učnim tečajem, združenim z ljudskimi šolami. Pri tem bi le opomnil, da je znesek, ki se je vstavil za ta poduk, mnogo premajhen, in ob enem bi izrekal upanje, da se naj v proračun za leto 1895 vstavijo primerni znesek. Število kmetijskih nadaljevalnih tečajev na Štajarskem ni v nobeni primeri s številom kmetijskega prebivalstva na Štajarskem, kjer so opetovano kmetijski nadaljevalni tečaji za učitelje in torej sposobnih učnih močij komaj manjka. Seveda se je treba pred vsem odločiti za to, da se primerno nagradé učitelji, ki žrtvujejo proste dni in celo iz svojega žepa nakupujejo učencem potrebna učila, kakor sem se sam prepričal.

Spoštovani gospod poslanec dr. Roser je stavil v pospeševanje kmetijskega poduka resolucijo, ki se glasi: »C. kr. vlada se pozivlje, če bi ne bilo primerno, da se kmetijski poduk na ljudskih šolah najjednostavnejše in otroškemu razumu primernejše organizuje.« Kolikor jaz poznam razmere, se stori v tem oziru največ, kar je mogoče, a jaz tudi ne morem pritrditi predlogu, ki se od strani proračunskega odseka visoki zbornici priporoča in ki se glasi: »Vlada se pozivlje, da skrbi pri novi izdaji beril, da se vanje vsprejme več sestavkov kmetijske vsebine.«

Toda, gospôda moja, to že vse imamo! Mi imamo odlična v tri dele razdeljena berila Zeinigova in če gospôdje pogledate, najdete v IV. oddelku iz prirodopisa in kmetijstva nad petdeset sestavkov, med drugim izvrstni o sadjarstvu, njivski prsti, gnoju, prideljevanju žita, krmskih rastlinah, vinski trti, živinarstvu itd. Kaj pa še hočete spraviti v berilo? Potem pa zgubite glavni namen, katerega mora zasledovati ljudska šola, versko-nravna vzgoja in splošno izobraženje. To se ne sme prezreti in zatorej se ne morem izreči za omenjeno resolucijo.

(Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

France Matjašič,

prelep vzgled krščanskega dijaka.

Deviško lilijo smo pokopali. O kako lepo in veličastno se bo zopet ob ustajenju dvignila k novemu cvetju iz temnega groba! Da — bela lilija bil je pokojni France Matjašič, rojen l. 1874 v Mariboru, katerega smo ravno k slednjemu počitku spremili. Ž njim izdahnil je pogumen mučenik nedolžno dušo, ubog trpin končal je grozno trnjevo pot svojega tužnega življenja. O blagor, tisočkrat blagor ti, sveta vera, da si mu sladila kelih britkih, neznosnih muk!

Vendar brez zlatih, blagodejnih žarkov tudi to življenje ni bilo. Že pri rojstvu sprejel je pokojni France od Boga silno veliko milost, dobil je namreč preblage stariše, ki so jasen vzor krščanskim rodovinom. Verno življenje je njih ponos in nedosegljiva čast. Pobožna mati, prava Monika, vsadili so mu v srce najlepšo rožico, krščansko prepričanje, katero se je po vrli domači vzgoji vedno lepše in krajše razvijalo. Po dovršenih ljudskih šolah vstopil je nadepolni mladenič na gimnazijo v svojem rojstnem mestu, v Mariboru. Kakor je bil prej veselje svojih starišev, tako je sedaj postal radost in dika svojih skrbnih profesorjev. Fr. Matjašič bil je vedno odličen dijak. Koliko sladkega upanja so pač stavili na-nj stariši, koliko si je obetal in upal on sam! Toda božja neskončna previdnost mu visoko letečih nad ni dala dozoreti. V šesti latinski šoli začne namreč nevarno bolehati. Na prsni naredi se mu skeleča rana, katere vsa zdravniška umetnost ni mogla zaceliti; prej bujno cvetoči mladenič postane kmalu smrtna senca. Smrtno bolan nadaljuje svoje študije. Celo zrelostni izpit hoče l. 1893 prestati — in kako? Preslab je bil, da bi šam šel k skušnji. Da se torej nesti, in glej! zroč smrti v obraz — je vendar skušnjo z odliko dovršil. Ni-li to najboljšo znamenje, da je od Boga prejetih pet darov vestno porabil?

Pozneje hotel je iti v Gradec pravoslovja se učiti. A strašna bolezen priklenila ga je na postelj. Bilo je vedno hujše. Ah, koliko solz je preli, ko je videl vse svoje upanje tako zgodaj pokopano! Poln mladostnega ognja, še ves vnet za svoje pnosne načrte pričakoval je zdihovaje bele odrešenice, ki ga bo, kakor je rekel, k Bogu pripeljala. Dolgo, dolgo je ni bilo. V boleznih je večkrat sprejel sv. zakramente s čudapolno, ganljivo pobožnostjo. Ob večeru svojih tužnih dnij imel je še eno gorečo željo. Hotel je še enkrat videti, še enkrat srčno pozdraviti podobo usmiljene Matere božje v slovenski cerkvi v Mariboru. Toda kako bi to storil on, ki je bil na smrtni postelji? Na bolniškem vozičku peljali so ga njegova preljuba mati 31. majnika t. l. v Marijino cerkev. Bil je pri zadnjih šmarnicah. Sprejel je pred oltarjem sv. obhajilo, ah — ne vedoč, da je to bila zadnja popotnica. Po sv. maši peljali so ga mati od oltarja do oltarja. Po vročih molitvah ozrje se še enkrat gori na Marijo, na Mater milosti, pred katero je že v nežnih otroških letih tolikokrat vneto molil. Zbere slednjič vse svoje moči, pa reče s solzami ihté: »Marija, ljuba Mati, tukaj se ne vidiva več, da bi se le kmalu tam gori v raj!« V grenkem joku mu omolkne tresoč glas. Ž njim zajokali so se verniki, obilno v cerkvi pričujoči, ko so gledali z rosnimi očmi, kako dober otrok od najboljše Matere slovo jemlje.

Drugi dan, 1. junija, na praznik presv. srca Jezusovega, reče svoji materi, naj mu prinesejo ves denar, kar si ga je v dijaških letih prihranil. Bilo je nekaj nad 100 gld. »Mati, prosim vas, reče, dajte to-le Mariji Devici za pozidanje njene cerkve!« Vse je toraj hotel

obrniti v Marijino čast. Kmalu za tem zahteva sv. križ, nekoliko še moli, in čez nekaj trenutkov zatisne svoje trudne oči. Kdo bi dvomil, da so angelji glasno zapeli, ko so spremili njegovo nedolžno dušo iz solzne doline tje gori nad zvezde v večno, neminljivo lepoto in veselje? Zdi se mi, da je umirajoči France s kraljevim pevcem Davidom lahko izdihnil: »Mati in oče sta me zapustila, ti pa, o Gospod, me boš sprejel!«

Dne 3. junija bil je slovesno pokopan. Vsi gimnazijski dijaki in velespošt. gg. profesorji, zraven pa ogromna množica drugega ljudstva so ga spremili k prezgodnji gomili. Grob je bil ves pokrit s krasnimi, duhtečimi vencji; prelepe so videti njih pisane rožice, toda, o kolikokrat lepša je Bogu mila rožica, ki odslej pod njimi sladko počiva! Dr. Goričljan.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Trbovlje 16 fl. 38 kr., Dobje 10 fl., Sv. Peter v Savinjski dolini 16 fl., Sv. Martin v Rožni dolini 15 fl., Polensak 14 fl. 3 kr., Reichenburg 19 fl. 75 kr., Sv. Jakob v Slov. goricah 13 fl. 64 kr.

Gospodarske stvari.

Trsni kápar (*Coccus vitis*).

V prošlih letih dobival sem sosebno v mesecih maja in junija iz različnih krajev na preiskavo trsje in trsne dele, na katerih so bile opazovati male živalice in čudne grbe, od katerih so dotični posestniki sumničili, da so trsne uši (filoksere). Preiskava je pa v vseh teh slučajih pokazala, da dotične živalice niso bile filoksere, temveč da pripadajo one k drugi vrsti trsni škodljivcev. Vsled tega bil sem primoran že leta 1892 priobčiti o tem škodljivcu v »A. W. Z.« nekoliko vrstic.

Tekočo pomlad pritožujejo se pa posestniki vinogradov še bolj čez imenovane živalice, sosebno v srednjih in spodnjih Halozah trpi trsje po tem škodljivcu mnogo, in tamošnji posestniki pripovedujejo, da je trsje celih parcel starih vinogradov — kolikor jih še je, — takorekoč osipano s čudnimi grbami, pod katerimi so opazovati maličke bele živalice. Utégne biti tedaj na korist, če se o tej živalici izpregovori tudi v tem listu nekaj besedij.

Na vseh trsih, kateri so mi bili dani na preiskovanje, nahajale so se na zunanji skorji, ali pa v nje razpoklinah, male, temnorjave ali rudečerjave grbe. Pod povečevalnim steklom je bilo videti, da so te grbe jajčasti ščiti gori omenjene barve; ti ščiti so na enem koncu ožji, v gornjo plat zbočeni; a od temenišča ščita, proti njega temelju, potegnjene so temnejše črte. Ščiti se dajo od lesa ali skorje odluščiti; v notranji strani so svetlejše barve, kakor na zunanji. Pod tem ščitom ali kapo najde se silno mala živalica, katera je še svetlejše barve, kakor notranja stran kape (ščita). Ta živalica je samica, katera se s rilčkom prisesa v trsno skorjo (lub). Samci so tudi zelo majhni, živé pa navadno brez kape ali ščita. Meseca maja najti je pod kapo ali tudi zunaj nje bele volne; v tej volni najdemo, ako jo dobro pregledamo, majhna rudečkasta jajčica, iz katerih se koncem junija ali julija izvalé mladiči; isti so sprva brez kape, dokler se samice ne prisesejo na trs. Dosedaj se je mislilo, da se trsni kapar nahaja navadno le na posameznih trsih, a gori navedena novejša opazovanja kažejo nasprotno. Najde se pa kapar sosebno na starejših delih trsa, in to najraje v kotu dveh ali večih panog; le če se je na katerem trsu že čez mero zaplodil, napade tudi mlajše dele trsa, da celo enoletni

les. Posamezno se ne najde kapar nikjer, temveč na vsakem trsu jih je cela naselbina. Napadeno trsje trpi po tem škodljivcu mnogo; dogodi se celo, da, če se ne stori ničesar proti njemu, nekatere trse popolnoma ugonobi.

Njega škodljivi vpliv obstoji v tem, da se živalice z rilcem vsesajo v trsni lub ali liko in na tak način trsu izsesajo v njega prehrano potrebni sok. Postane pa tudi zares listje trsja, katero je močno po kaparju napadeno, žolto, mladike zastanejo v rasti, grozdje odpade, dokler obnemore in se posuši tudi trs sam.

Ta škodljivec se opazi najložje ob času rezi, kakor tudi v času, kadar so samice jajca izlegle, tedaj meseca majnika. Bela volna, v katero so jajca zavita, pazljivemu vinorejcu tudi pokaže mesto, kjer mu dela kapar škodo. Mravlje obiskujejo jako rade mesta, kjer se izlegli mladiči, in po njih je istotako lahko zaslediti kaparja.

Izdatno moremo se braniti proti kaparju s tem, da staro, razpokano skorjo vsako leto pri rezitvi čisto odlupimo in odstranimo ter sežgemo; zatem naj se trs z apnom pobeli. Zelo hasnovito je tudi umivanje trsja s tekočino, katero si pripravimo, če raztopimo 50 dekagramov modrega vitriolja v treh litrih tople vode; nadalje je priporočati tudi umivanje trsja z močno milnico ali žajfnico. Že oslabeledo trsje je pa najbolje odstraniti in sežgati. Matiasič.

Poročilo gornjeradgonske posojilnice o glavnem zboru dne 7. maja 1894.

Ravnateljstvo je imelo v teku leta 1893. 26 sej, v katerih se je sklepalo večinoma o prošnjah za posojila. Prošenj je bilo 196, dovolilo se je 143, odbilo se je 53 prošnikom. Posojilnica imela je leta 1893. prometa 82478:10 gld. Pristopilo je posojilnici 130 novih zadružnikov, izstopil pa je samo jeden, tako da šteje 234 zadružnikov, ki imajo v deležih 2340 gld. Hranilnih vlog se je vložilo 26958:31 gld. izplačalo pa 7909:94 gld. in je njih stanje koncem leta 1893. s kapitalizovanimi obrestmi vred 40728:71 gld. in 132 vložnikov. Novih posojil se je dalo v letu 1893., 27109 gld., vrnilo se je 6209:75 gld., tako da je stanje danih posojil koncem leta 1893 vkup 41104:25 gld., posojila so dana zadružnikom. Na menice je danih 42 posojil v zvesku od 5316:25 gld., proti vknjžbi na zemljišča 80 posojil v znesku od 20439 gld. in na osobni kredit proti zadolžnicam je danih 96 posojil v znesku od 15349 gld.

Čistega dobička je 453 gld. 23 kr. in se je razdelil vsled sklepa današnjega občnega zbora tako-le: a) prepusti se ravnateljstvu za dobre namene 75:97 gld. b) ostanek čistega dobička od 377:26 gld., skupaj tedaj 453:23 gld. pridene se k posebnemu rezervnemu fondu.

Ker je znašal posebni rezervni fond dne 31. decembra 1892: 587:47 gld. in se mu je pridjal ostanek čistega dobička od 377:26 gld., znaša posebni rezervni fond 964:73 gld., splošni rezervni fond pa znaša 435:27 gld. tedaj oba rezervna fonda skupaj 1400— gld.

Licenciranje in premiranje bikov v Ormožu se je dne 4. junija 1894 vršilo. Prignalo se je 51 bikov, od kojih se je 28 licenciralo in premiralo, 16 samo licenciralo, sedem pa se jih je od licenciranja izključilo, ker so bili deloma premladi, deloma pa slabi. Prvo in to državno premijo dobil je Andraž Bedjanič iz Obrežja. Deželne premije razdelile so se štiri in so je dobili: Jurij Veselko iz Središča, Andraž Muhič iz Cvetkovec, Ivan Škrinjar iz Libanje, in Alojzij Črček iz Obrežja. Okrajne premije pa so dobili: Ivan Hlebec iz Ločavesi, Ivan Fučlavec iz Franjkovec, Filip Veselko iz Središča, Jurij Rižnar iz Osluševec, Anton Magdič iz Ivanjkovec,

Matija Zdravec iz Pavlovec, Marija Vaupotič iz Peršetinec, Matija Pavlinič iz Huma, Jakob Prapotnik iz Pušenec, Ivan Bauman iz Hardeka, Andraž Bogša iz Pavlovec, Franc Vraz iz Cerovca, Lovrenc Vajda iz Bratonečic, Blaž Klemenčič iz Vitana, Anton Antolič iz Sterijanec, Jakob Kovašec iz Cvetkovec, Alojzij Perger od Sv. Tomaža, Ivan Rajh iz Lešnice, Tomaž Rajh iz Ključarovec, Ivan Rajh iz Trgovišča, Jožef Vojsk iz Malevesi, Franc Bombek iz Podgorec, in Ivan Strah iz Hranjigovec.

Licencirane bike imajo na dalje: Simon Jesih v Sodincih, Marija Megla v Podgorcih, Andraž Bedjanič v Obrežji (skupaj 2), Julijana Horvat v Hranjigovcih, Helena Brumen v Šalovecih, Anton Tušek v Podgorcih, Matija Masten na Humu, Filip Krabonja v Sodincih, Alojzij Janžekovič v Sterijancih, Andraž Lah na Lešnici, Ivan Gašparič v Trnovcih, Matija Rojht v Rucmancih, Jurij Klinar v Podgorcih, Matija Štuhec na Lešnici, Martin Pučko v Ključarovecih in Ivan Kosi v Ključarovecih. Ogledna komisija se je o prignanih bikih povse zadovoljno izrazila.

Sejmovi. Dne 9. junija v Trbovlju, v Poličanah (svinjski sejem) in na Pilštanju. Dne 12. junija v Teharji. Dne 13. junija pri Sv. Janžu pri Spod. Dravogradu, v Žalcu, v Ločah, pri Sv. Andražu v Slov. goricih, v Rogatcu, Kozjem, Siegersbergu in Brežicah. Dne 14. junija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 15. junija v Celju, Kostrivnici, na Planini, pri Sv. Barbari v Oplotnici, v Mozirju, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v Lembahu in pri Sv. Vidu niže Ptuja.

Dopisi.

Iz Hajdinja. (Bralno društvo.) Pomlad je zopet obiskala naš svet ter oživila in zbudila vso naravo iz zimskega spanja. Nje zelena, pisana obleka, blagodejni solčni žarki dramijo tudi človeštvo iz zaspanosti, dadó mu novih telesnih in duševnih močij, vdihnejo mu novih idej, ter ga ojačijo k raznemu podjetju. Tudi na nas zaspane Hajdinjce pomladanji dih prirode ni ostal brez vsega upliva. Dal nam je pogum, da smo se nekoliko otrsli naše mlačnosti, ter s tem, da smo si ustanovili »kmetijsko bralno društvo«, storili vsaj prvi korak za boljše prihodnost za narodni razvoj naše farne občine. S prijetno nado, da se bode število društvenikov v kratkem zdatno zvišalo, da se bodo nekaterniki bolj ogreli za naše narodno podjetje, ter se trdneje oklenili namenjenega društva, sklical je osnovalni odbor dne 3. majnika t. l. svoje pridobljene ude k volitvi stalnega odbora. Izvoljeni so bili gg.: Martin Muršec, predsednikom; Janez Grahar, podpredsednikom; Alojzij Pogruje, tajnikom; Ivan Pavlič, blagajnikom; Andrej Šlamberger in Simon Kampl, odbornikoma. Društvo se je naročilo na sledeče časopise: »Kmetovalec«, »Domovina«, »Slov. Gospodar«, »Domoljub«, »Rodoljub«, »Mir«, »Südst. Post«, »Dom in Svet«, »Zvon«, »Vrtec«, ter pristopilo kot ud k »Družbi sv. Mohora« in k »Slov. Matici«. Da smo si mogli naročiti vse imenovane časopise, ter takoj začeti delovati, gre hvala blagorodnemu gospodu dežel-nemu poslancu dr. Franu Jurtela, kateri je blagovolil pokloniti našemu društvu 6 gld., za kar se usoja odbor izreči najtoplejšo zahvalo. Časopisov imamo torej, hvala Bogu, za naše potrebe dovolj; a skušnja uči, da se edino s čitanjem časopisov ne more doseči namen bralnih društev: neobhodno potrebne so tudi dobre knjige; ali žal, ravno teh nam pomanjkuje. Ker pa gmotno stanje

našega društva ne dopušča, si omisliti potrebno število primernih knjig, zato se hočemo ravnati po znanem izreku: »Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal«. A sami si pa ne moremo in ne znamo drugače pomagati, kakor da se usojamo trkati na duri blagih rodoljubov in slavnih narodnih društev ter ponižno prositi, da nas blagovolite gmotno in duševno podpirati. Bog daj, da bi naše novo društvo našlo dosti prijateljev in podpor-nikov, s kojih pomočjo bi mogli uspešno delovati za vresničenje naših zvišenih namenov: negovanja ljubezni in vnmovanja ponosa do naše mile materinščine. —g—

Iz Slov. Bistrice. (Poročilo in zahvala.) V nedeljo, dne 27. majnika, zborovala je v prostorih g. Petra Novaka tukajšnja podružnica sv. Cirila in Me-toda. Da-si je bilo vreme jako deževno, udeležilo se je tega zborovanja ogromno število ljudstva. Hvala pris-rčna Mariborskim tamburašem, ondotnim in Ruškim pevcem. Hvala častitim gostom, koji so prihiteli k nam iz Maribora, Celja, Ptuja in iz sosednih trgov in vasij. Ne udajmo se! Slovan gre na dan.

Iz Laporja. (Romar od Marije Klaužeti.) Želim podati par črtic častitim bralcem »Slov. Gosp.« v spomin, ker mi je bila sreča mila, da sem se mogel udeležiti iz Laške Gorice na Sv. Goro velikanske procesije brezštevne množice pobožnih kristjanov, katerim so glavni voditelj bili milostljivi nadškof z veliko du-hovniki. Posebno mi je dopadlo lepo, ubrano petje po-božnih goriških mladeničev, katerih prelepe Marijine pesmi mi vedno po ušesih donijo tako, da moram reči: to so pravi junaki in Marijini služabniki, ki imajo srce uneto za čast božjo! Kako je pa žalibog pri nas na Štajarskem z mladeniškim petjem? »Slov. Gospodar« je že spregovoril o divjem tuljenju pri vojaških nabo-rih, pa ne samo tedaj, tudi pri drugih priložnostih mnogo naših mladeničev grdo rjove, zlasti kadar se smrdljivega »hudičevega« strupa napijejo. Žganje je za mlade ljudi smrtna poguba in v življenju veliko gorje, katerega si jih je že dosti nakopalo. Povej mi ubogi jetnik, kdo te je v ječo spravil? Rekel boš: žganje. Pa koliko imamo v vseh okoliščinah še tudi drugih žalostnih izgledov. Še nekaj ne smem zamolčati. Vkljub slabemu vremenu in težavnemu potu v križevem tednu so naš čast. gospod župnik vodili procesijo z lepim petjem iz Laporja v Kočno in tukaj so spomenili, da se pogreša šolska mla-dina; zato pa žalibog gre vse navzdol, če bo zmirom tako, kam bomo prišli?

Iz Cirkovic. (Nevolja.) Za dan 31. maja je bil v koledarju napovedan sejem v Cirkovicah; ali to še ni zadostovalo. Dne 27. t. m. je občinski pisar in oznanjevalec po prvej sv. maši oklical ter vabil občinstvo na obilo obiskovanje in udeležitev tukajšnjega sejma. Dne 27. maja, ker je bil po naključbi shod (žegnanje), prišlo je v Cirkovice od daleč in blizu mnogo ljudstva. Razširila se je vest, da je pričakovati v Cirkovicah ži-vahnega in dobro obiskovanega sejma. Res, od blizu in daleč je prišlo mnogo prodajalcev in kupovalcev; pa ostrmeti je moral človek, prišedši 31. maja v Cirkovice, ker na vseh stranéh so stali orožniki. Vračali so celo pet ur daleč prišle prodajalce z voli in kravami. Prišlo je tudi mnogo mesarjev iz bližnjih mest in krajev, ka-kor: iz Maribora, Bistrice, Ptuja itd. Vsak prodajalec in kupec je še, le v Cirkovicah zvedel, da nikdo ne sme živine na sejmišče gnati in tam kupovati. Vprašal je vsak strmeč, zakaj ne? Po dolgem povpraševanju se je izvedelo, da je vsemu temu krivo županstvo. Opetovano mu je gosposka naročila, da mora živinsko sejmišče po-stavno ograditi. Ker tega ni storilo, je žugala gosposka z odvrnitvijo sejma; in slavno tukajšnje županstvo je poročalo pismeno in ustmeno, da je vse v redu. Go-sposka se je hotela o vsem tem prepričati, ali je res.

Zvedši neresnico, je gosposka sejem predzadnji dan prepovedala. Kakšna nevolja med ljudstvom! Od daleč so prišli prodajalci in kupci, a vsi zastoj. Le nekaj parov živine so kupci na potu kupili. — Ali za blagor ljudstva županstvu nič ni ležeče? Doba sedanjega obč. predstojnika in obč. odbora je minola, zakaj ne odstopi, če neče nič več storiti? Koliko ljudi mora zaradi takega uradovanja škodo trpeti? Če ne razumete, ali če nečete več delati, pustite druge na krmilo! Koliko časa bode še trajal ta nered?

Iz Žalca. (Nemški šulverein.) Prijatelji tega društva vedno zatrjujejo, da ono skrbi za vzgojo le nemških otrok. Ko bi temu tako bilo, ne bi noben pameten Slovenec temu društvu oporekal; ali to društvo steguje svoje kremplje navadno le po slovanskih, pri nas slovenskih otrocih, in temu se moramo upreti, kolikor se le dá in tako postopanje imenovati nesramno nasilstvo, ker to dela pod zaščito postave. Mi katoliški Slovenci moramo skrbeti, kakor drugi narodi pred vsem za dve svetinji: sv. vero in ljubo materinščino, in gledé na obe te svetinji se v šulvereinskih šolah malo, ali bolje, nič storiti ne more. Ali čemu pišem iz slovenskega Žalca, iz slovenske Savinjske doline tako ostre besede zoper šulverein, saj je v tako narodno probujenih krajih njegovo postopanje nemogoče? Tako bodo mnogi bralci vskliknili, zato pa blagovoljno to-le berite! Pri nas hočejo vriniti šulvereinsko šolo. Nekaj otrok s hribov Gotoveljske župnije se bode zaradi prevelike daljave izšolalo iz Žalske šole in všolalo v Ponkvo, kjer bi se potem imela enorazrednica spremeniti v dvorazrednico. Tega se pa seveda Ponkovičani čudno branijo. To je pa kmalu uvohal znani bogati nemškutar v Št. Petru, ki baje oskrbuje železnicam brzovjavne sohe, in je poštenim hribovcem ponujal nemško šolo, ki jo bode postavil nemški šulverein. Koliko bode v tej šoli nemških otrok? Niti jeden ne; zato šulverein, pusti naše vrle ljudi, ne nevzmiraj jih! Sploh pa smo vsi Žalčani trdo prepričani, da boš ti, slovencežerec, dobil od Gotovljanov tako zaušnico, da svojih očij, ki toliko po nepotrebnem ščilijo na naše otroke, nikoli več ne boš obrnil v prekrasno, slovensko Savinjsko dolino! C—n.

Izpred Pohorja. (»Štajerski kmet«) Tako se imenuje novi list, ki se je na tihem zadnje nedelje v Mariboru rodil, ter hoče biti kmetom v političnih in gospodarskih zadevah svetovalec. Izdatelj listu je g. L. Kralik, znani tiskar »Marburger Zeitung«, in nasprotnik slovenskemu kmetu. Kaj pa je nam neznane in politično sovražne nemške gospode napotilo, da so začeli izdajati slovensko pisan list? Ali to storijo iz ljubezni do kmeta? List sem danes prebral in kot priprosti kmet si dovolim Vam, moje mnenje povedati, in Vas, gospod urednik, prosim, da moje vrstice v »Slov. Gospodarju« objavite. Že na prvi pogled se vidi, da je list »Štajerski kmet« brezveren, hoče le hujskanje, nemškutarje v zavetje vzeti, kmeta pa ob verò spraviti. Pisan je v smislu bivšega »Kmetškega prijatla«, kateri je baje poginil, ali je pa menda hvalil in valil, da se je »Štajerski kmet« izvalil! On hvali 25-letnico šolske postave, pa ne pové, zakaj. Nova šolska postava je bila 14. maja 1869. le z enim glasom večine sprejeta in dobro se še spominjam, koliko veselje je takrat po liberalnem taboru bilo, češ, sedaj, ko ne bodo dekani in župniki imeli pri šoli nič več govoriti, bode se mladina zbistrila, izobrazilila in prosto mislila. Zadnje je pač resnica v preveliki meri! V teku 25 let se je dokazalo, da ravno kmetje se nove šole ne moremo veseliti, ker one niso v vsem prava priprava za prihodnje življenje mladine. Po mojem mnenju bi poldnevna šola popolno zadostavala in pol dneva bi se otrok naj delati vadil. Večina otrok hodi daleč v šolo, damo jim košček kruha s seboj, kate-

rega že večkrat med potjo snejo. O poldne so otroci eno uro prosti, lačni brez obeda — zato dve uri popoldne trajajoči poduk malo velja in za otroče zdravje ni primeren. Pri tej priliki si še to-le opombo dovolim. Pri vsaki šoli je v bližini tudi trgovec, kateri šolarjem tudi razni sladkor prodaja; dobro delo bi trgovec storil, ko bi otrokom nobenih sladčic ne prodajal, ker prvič je sladkor za zobe škodljiv in otroci si namesto potrebnih šolskih rečij rajši sladkor kupujejo. Ko bi bil poldnevni poduk, ne bilo bi treba toliko novih šol, za ktere so plačila skoro že neznosljiva, in otroci bi doma k delu vadili in precej koristili. Šola ni sama zavoljo sebe, temveč kot podlaga za prihodnje življenje; zato je treba, da se otrok že poleg šole na lahko, primerno delo vadi. Vem, da gospodje učitelji imajo težko nalogo, stroge višje ukaze, šole imajo večidel prenapolnjene, in slabo so plačani. Če mi bode »Štajerski kmet« ugovarjal, mu bom svoje misli v tej zadevi natančneje dokazal, da kmetje nimamo uzroka nove šole slaviti. Kar druge gospodarske članke v listu zadeva, so pobirki iz starih knjig in časopisov. List je proti veri pisan ter je otrokom za нравno življenje nevaren. Stariši, bodite tedaj oprezni in vrzite list tje, kamor vsaki peš gre, kajti to je vendar ostudno, da se »Štajerski kmet« tako veseli, da bi se na Ogerskem civilni zakon sprejel.

F P—k.

Iz Kostrivnice. (Zasluzni križec). Nekdanji vojaški »gmajnar«, lovec na »hostne vrage« in občinski berič silno žaluje, ker mu je splavala po vodi srčna želja, doseči za svojo neštevilne zasluge zlati križec. Križec, zlati križec, oh kakó sladka beseda Karžupnikovim ušesom! Toda kakó ga doseči? No, to našemu junaku ni delalo tako teške glave, kakor mu jo dela od časa do časa g. Ogrizekovo vino. Ker sta si z našim občinskim predstojnikom debela prijatelja, je ta naenkrat zbobnal sejo občinskega odbora, misleč si: »Pum, pum, pum, roka roko umiva«. Pri tej seji je tako navdušeno opisoval preimenitne zasluge (??) beričeve, da je svoje poslušalce kar očaral takó, da so ti res začeli verjeti nekaj, o čemur se njim poprej še sanjalo ni. Nič ni pomagalo ugovarjanje enega g. odbornika, češ, da za zlati križec je potreba posebnih, izvanrednih zaslug — vse je bilo bob ob steno: plamen županovih besed in pa neumni strah pred beričem jim je stisnil pero v roko, da so res podpisali prošnjo za zaslužni križec. O srečna Kostrivnica, kakšen red pač mora vladati v tebi, da nimajo župan in odborniki nič pametnejšega delati, kakor krečepaziti in prositi za križce občinskemu — slugi! Kolika edinost je v tvojem občinskem zastopu, da odborniki kar prikimavajo, kar iztuhtata prebrisani glavi župana in njegovega beriča, ki si v svoji ošabnosti domišljujeta, da sta le ona Kostrivniška občina, vsi drugi pa pokorni njiju hlapci! Večini naših odbornikov sta res vcepila nesrečno misel, da imata le župan in berič pravice v občini — ha, ha, ha, — vsi drugi pa morajo slušati njun glas, kimati in podpisovati. Kako kriva in napačna je ta misel, kažejo sledeče točke ali paragrafi »občinskega reda za Štajersko vojvodstvo.« §. 12. tega reda govori o občinskem zastopstvu tako-le: »Občino zastopa v unanjih rečeh občinski odbor in občinsko starešinstvo«. §. 14. »V občinskem starešinstvu je župan in vsaj dva občinska svetovalca.« Že iz teh paragrafov se jasno vidi, da občine ne zastopata župan in njegov berič, ampak občinski odbor in starešinstvo; berič pa mora biti le berič ter se ne sme nikakor vtikati v občinske zadeve; zato se po §. 10. občinskega volitvenega reda ne sme voliti v odbor, dokler občini služi. (Konec prih.)

Izpod Boča. (§ 19. tiskovne postave.) Na dopis »Izpod Boča« (ne iz Kostrivnice) v 21. številki našega lista smo dobili od g. Ogrizka popravek in nauk

dotičnemu dopisniku. Nauka nikakor ne natisnemo, ker g. Ogrizek ni poklican, da bi naše čislane dopisnike podučeval, zlasti, ker smeši sv. čednosti. Tudi popravek bi mu lahko vrnil, ker v dotični številki ni nobenega dopisa iz Kostrivnice in je več Ogrizkov, vendar bi nas prej ali slej z gori navedenim paragrafom za natisek prisilil; toda tistega paragrafa pa ni ne za nas, ne za naše razsodne bralce, da ne bi smeli imeti svojih mislij. Popravek se dobesedno glasi: Oziroma na znani § 19 prosim dopis iz Kostrivnice iz zadnje številke sledeče popraviti in v prihodnem »Gospodarju« razglasiti: »Ni res, da bi bil Ogrizek rekel: naj bode veselica samo za Kostrivničane, Slatinčani pa naj doma bodo, ker hodijo sem pohujšat.« Ogrizek.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se zadnji ponedeljek odpeljali v Budapešto. — Poslanska zbornica je prenehala svoje zborovanje zadnji soboto, dne 2. junija, in gosposka zbornica zadnji torek, ko je bila potrdila postavo o valutni predlogi, trgovinsko pogodbo z Rusijo in nekaj manj važnih rečij. Nič ne bodo kmetje zadovoljni z rusko trgovinsko pogodbo, ker se cena žitu ne bode zvikšala, pač pa bržčas še znižala.

Gališko. Dne 5. junija je brat našega svetlega cesarja, nadvojvoda Karol Ludovik, slovesno otvoril deželno razstavo v Levovu. — Poljski in rusinski državni poslanci so med seboj sklenili pogodbo, vsled katere bode rusinski jezik več pravice dobil v šolah in uradih. Govori se tudi, da bukovinski Rusini dobé lastnega grško-katoliškega nadškofa.

Štajarsko. O shodu nemških zaupnih mož v Gradeu dne 3. t. m. govorimo na prvem mestu. Naši sosedje naj bi si zapomnili besede dunajske nemške, ali krščanske »Reichspošte«: Kar je za jedno narodnost pravično, mora tudi vsaj prav biti za drugo. — Na Ptujju so 2. t. m. za župana izvolili Jožefa Ornika in za njegovega namestnika Franca Kaiserja ml. Oba sta sinova pridnih slovenskih starišev; in zdaj naj kdo trdi, da je Ptuj nemško mesto!

Koroško. Kjer cvete liberalizem, tje se žid kaj rad ugnezdi; tako tudi v tej deželi. Okoli Vrbskega jezera imajo že več posestev v svojih rokah, in zdaj tudi po drugod ta ali oni žid kupi kako kmetijo. — Gledé onih dveh mož, ki ju naj kmečke občine volijo za državna poslanca, še se niso zedinili. Pri tem konservativci roke preveč križem držé.

Kranjsko. Otvoritev dolenske železnice je bila jako slovesna. Ljudstvo se je pokazalo vrlo probujeno. Tudi izlet Ljubljanskega »Sokola« in dveh pevskih društev v Novo mesto dne 3. t. m. je bil velikansk. — Velikansk se mora tudi imenovati shod katoliško-političnega društva v Trnovem na Notranjskem. Prišlo je blizu 5000 ljudi. — Na Gorenjskem so ustanovili katoliško slovensko društvo za Radoljški okraj. Bog daj obilno blagoslova!

Primorsko. V Gorici še nimajo župana. Večina bi rada nekega dr. Venutija, ali vlada tega ne more potrditi, ker je prehud iredentovec, preveč si želi v Italijo. — Parobrodnemu društvu, avstrijskemu Lloydju, bode se zopet začelo slabo goditi, dasi je toliko milijonov dobilo državne podpore, ker ima dva tekmeča: neki Tržačan in japonsko društvo, ki zelo po ceni prevažata ljudi in blago.

Dalmatinsko. V Dobrovniku so bile občinske volitve, in čudo, Srbi so se združili z Italijani zoper

Hrvate, katerim so 200 glasov uničili. Ali pravoslavje ne vzgaja boljših značajev, kakor so le-ti Srbi, da se gredo bratit s slovanskimi sovražniki?

Hrvatsko. Za senjskega škofa je že pred tremi meseci bil odločen reški župnik, opat Bedini; škof Strossmayer pa je preprečil nakane ogerske vlade s tem, da je papežu priporočil dr. Barona, vseučiliškega profesorja v Zagrebu. Tako je prav. Kam pa pridemo, ako bodo posamezne vlade začele škofe nastavljeni?

Ogersko. Nj. veličanstvo svetli cesar ostanejo bržčas v Budapešti, dokler hrvatski ban grof Khuen Hédervary ne sestavi novega ministerstva; kajti dr. Wekerle je s svojimi tovariši odstopil. Vseh vkup ni škoda, kajti slabšega ministerstva še ni imelo Ogersko, kakor je to bilo. Zdaj bo menda tudi odklenkalo rogoviljenju za civilni zakon, za katerega se tudi pri nas liberalci toliko ogrevajo. Ako Hédervary ne bode mogel dobiti ministrov, bodo se morale volitve za državni zbor razpisati.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče izdelujejo znamenito okrožnico ali pismo o zjedinenju razkolnikov s sv. katoliško cerkvijo. — Za stalnega odposlanca ruskega je pri sv. stolici imenovan Izvolski.

Italijansko. Kakor je večina poslancev glasovala za vojaške stroške, tako bode tudi za finančne načrte, ker se mnogi poslanci bojé novih volitev, ker je n. pr. neki poslanec pri zadnjih volitvah potrošil 25 tisoč lir. Čudno! Bržčas pa pride do novih volitev, ker je Crispijevo ministerstvo odstopilo; morda pa še ostane. — Pred tednom sta po noči v Rimu dve bombi razleteli, ena pred palačo pravosodnega, druga pred palačo vojnega ministra, baje zato, ker je bil v siciliske homatije zapleteni poslanec Giuffride obsojen na 18 let zapora.

Francoško. Novi ministerski predsednik je Dupuy, prej predsednik poslanske zbornice. Novemu ministerstvu se bode prej ali slej slabo godilo, ker se drži tistih načel, zaradi katerih je prejšnje moralo odstopiti.

Nemško. Olomuški nadškof Kohn se je te dni mudil v Berlinu in ga je nemški cesar povabil na obed. — Dne 4. junija je začel zborovati v Poznanju poljski katoliški shod, čegar odbor je našega naučnega ministra, dr. Madeyskega, imenoval častnim adom.

Rusko. Poljski plemenitaši so zelo zadolženi. Poljakom in Nemcem pa je prepovedano, nakupovati zemljo na Ruskem, zatorej jo le Rusi nakupujejo. To bode hud udarec za poljsko narodnost, ker se na takih nakupljenih posestvih le Rusi naseljujejo. Tako torej Rusija dela na popolno uničenje Poljakov in katoličanstva.

Rumunsko. Lahko umevamo, da so Rumunci v kraljevini zelo razjarjeni nad Ogri, ker ti tako barbarsko in nečloveško ravnaajo s sedmograškimi Rumunci. Te dni je neko ogersko društvo prišlo v glavno mesto Bukarešt, in več dijakov jim je hotelo zastavo sežgati, da je morala policija vmes poseči.

Bolgarsko. Ministerstvo Stambulovo je torej odstopilo, kakor smo danes teden poročali, in vsled tega je bila mnogo izgrediv in nemirov v Sredcu in po drugih mestih, da je nekaj mrtvih obležalo. Novi ministerki predsednik je Stojilov. Mož je strog in je že naredil red po državi. Ljudstvo je knezu Ferdinandu močno udano, in to je največ vredno.

Srbsko. Ker je tudi več radikalcev vladi in kralju častitalo zaradi obustavljanja ustave, vsled tega je vsa radikalna stranka poparjena. — Da srbski prestol ne stoji na posebno trdnih nogah, razvidi se iz tega, da je Aleksander Karadjordjevič v nekem velikem dunajskem

listu dal javljati, da on ima največ pravice do srbske kraljeve krone. — Kralj Aleksander daje novo, sedanjemu času primerno ustavo izdelavati.

Afrika. Anglija je nekaj zemlje, katero si Francozi osvajajo, odstopila kongijski državi, in vsled tega velika razburjenost na Francoskem, zlasti ker je kongijska država proti francoskim naselbinam zgradila več trdnjav. Do boja brz ne pride, vendar bode ta zadeva delala sitnosti novi francoski vladi.

Za poduk in kratek čas.

Turki na Dravskem polju.

Zgodovinska črtica; spisal M. Slekovec.

(Konec.)

Enako se je na Dravskem polju godilo tudi l. 1529, ko je sultan Sulejman po brezuspešnem obleganju Dunaja tiral svoje divje trume mimo Maribora, Slov. Bistrice, katero so Turki požgali, čez Konjice in Celje nazaj v domovino, da bi se pripravljali za nov, — hujši naval. In zares, že l. 1532. je zbral ogromno armado ter je ž njo vihral čez Ogersko naravnost proti glavnemu mestu našega cesarstva. Pa pri Kiseku, majhni trdnjavi ob ogersko-štajarski meji ga ustavi hrabri Nikolaj Jurešič ter trdnjavo tri tedne tako junaško brani, da je sultan Sulejman zgubil veselje in pogum, obiskati, kakor je bil poprej v velikem napuhu trdil, cesarja Karola na Nemškem.

Vsled tega je bila sicer Nemčija rešena, toda joj ubogi Štajarski, čez katero so se Turki dne 4. sept. razlili. Zaradi neprestanega deževja in jako slabega pota valila se je vojska počasno naprej. Pokončaje vse, kar njim na pot pride, prilomastijo Turki dne 11. septembra pred Gradec. A slavni Kacijanar je prišel glavnemu mestu štajarske dežele še o pravem času na pomoč, zato so se Turki že naslednji dan obrnili proti jugu. Na večer tistega dne je glavni oddelek turške vojske počival pri Lipnici, manjše čete pa se že po Slov. goricah ropale in požigale.

Od Lipnice so Turčini vihrali nad Svičino, katero so užgali. Dne 17. septembra je sultan po trudapolnem hodu čez bregove in močvirnate kraje došel z glavno armado pred Maribor. Mesto se je pod vodstvom Žige Višnjegorskega junaško branilo in tri sovražne naskoke srečno odbilo. Ker so Turkom bile cesarske trume vedno za petami ter njim nagajale od vseh strani, podali so se dne 20. in 21. septembra prek mosta, katerega je bil veliki vezir Ibrahim napravil, na drugo stran Drave. Pa na prodnatem Ptujskem polju jim je manjkalo zdrave in čiste vode, pa tudi potrebnega živeža. Zato so se, sežgavši most za seboj, razlili na vse strani. Ena četa je ropala pod Pohorjem in razdjala grade Slivnico, Fram in Lembah ter dospelvi v Ruše, ubila tamošnjega župnika. Druga je udrila proti Celju in plenila ondi, glavna armada je pa razsajala po Dravskem polju, užgale cerkev Sv. Vida, razdjala gradič Tram ter dospela dne 22. septembra pred Ptuj. Prepustivši mesto in Spodnje Ptujsko polje četam, ki so iz Slov. goric tje prihrule, odrinil je sultan še tisti dan po blatnih haloških klancih, v katerih je mnogo živalij obležalo in počepalo, v Vinico na Hrvatskem. V Turškem vrhu je baje smrt dohitela soprogo nekega paše, katero so tamkaj pokopali in na njen grob položili velik kamen.

Turške čete, ki so po Slov. goricah ropale, so požgavši cerkev Sv. Ožbalda v Ptujskem predmestju, hrule mimo Velike nedelje, razdjale Ormož ter se pri

Varaždinu združile z glavno armado, katero je sultan, zaradi nepovoljnega uspeha ves pobit, tje pripeljal. Od tam so se Turčini pomaknili nazaj s svojo domovino.

To je bil najbrž zadnji naval Turkov na Dravsko polje, kajti da-si beremo, da so Turčini tudi v poznejših letih obiskali še nekaterokrati Slov. Štajar, vendar nikjer ne zasledimo, da bi bili tudi na Ptujsko polje dospeli.

Omeniti nam je še, da je najbrž pri zadnjem valu l. 1532. na Dravskem polju, zlasti na gornjem zaostalo precej Turkov, ki so se ondi celo udomačili. Zato se nahajajo še dan današnji v Cirkovicah, pri Sv. Lovrencu, na Hajdinju in drugod turška rodbinska imena, kakor Baša, Sagadin, Mustafa, Murat, Hasenmali. Slednjih eden se je pred nekaterimi leti iz Hajdinske župnije priženil v Stojnce, in tako se zamore tudi starodavna Stojanova vas ponašati s »Hasanom malim«.

Tudi Kari in Šalamuni so brezdvomno turškega izvira. Enako, če ne bolj, kakor Slov. Šajar, kjer štejemo 34 turških navalov, o katerih bodo obširneje poročale letošnje Slovenske večernice naše slavne družbe sv. Mohorja, trpeli sta tudi Kranjska in Koroška; več kakor tri sto let je Turčin pustošil zlasti one dežele, v katerih Slovenci prebivajo. Pri tolikih in tako silnih navalih se pač ni čuditi, da smo Slovenci v omiki in napredku za drugimi narodi zaostali, in ako nam to drugi narodi, — zlasti nekateri Nemci očitajo — je to ne le grdo, temveč tudi zelo nehvaležno. Ko so oni zidali cerkve, gojili vednosti, književnost in omiko, ko so cvetela njih mesta, napredovala kupčija in obrtnost, stal je ubogi Slovenec z orožjem v roki na straži, varovajoč svoje imetje, domovino, pa tudi druge dežele vedno pretečega sovražnika, bojeval se je slovenski sin s krutim Turčinom. In zato, da je narod slovenski toliko stoletij odbijal turško silo in srečno zadržal pogubonosne valove, ki so pretili zaliti vso Evropo in ugonobiti krščanstvo in omiko, zato, da, za to je zdaj teptan in zaničevan! Nehvaležnost je bila, je in menda tudi bode plačilo sveta. Toda

Hrast se strese, hrib se gane,
Svet in vse se spremeni,
Al' Slovenec zvest ostane,
Zvest vse svoje žive dni!

Smešnica. Jurče čita v šoli jecljaje: »Go—gospod, tu je do—dobro biti. Če ho—hočeš, si bo—bomo tu t—tri ko—kočice posta—posta—postavili«. Učitelj ga posvari: »Jurče, pazi, če ne, dobiš zaušnico!«. Jurče čita dalje: »Tebi eno, Mojzesu eno in Eliji eno«.

Razne stvari.

(Slovenskega društva) odbor je imel v Celju zadnji torek posvetovanje in sklenil, prihodnji teden v Celje poklicati slovenske zaupne može, da se bodo pogovorili, kaj bode še treba storiti glede slovenskih paralel na celjski gimnaziji.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Pri dekanjski konferenciji v Kozjem zbrani č. gg. duhovniki so zložili za to prekorigno družbo 25 kron in na naše upravnitvo poslali. Živeli!

(Vabilo.) Kmečko bralno društvo pri sv. Križu više Maribora bode v nedeljo, dne 10. t. m. ob treh popoldne zborovalo v Koroščevi gostilni. Na dnevnem redu so: podučni govori o kmetijstvu, šaljivo srečkanje, petje in prosta zabava. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Slovenske Matice) odborova skupščina bode v sredo dne 13. junija ob pol 6 uri popoldne v druš-

tvenih pisarniških prostorih na Kongresnem trgu št. 7.

(Ptujski okrajni zastop) je 4. t. m. dovolil podpore po 20 gld. ptujskemu učiteljskemu društvu, bralnemu društvu pri Sv. Janžu na Dravskem polju in Školskemu gasilnemu društvu. Za vravnvanje Drave se bode letos izplačalo 2670 gld. Glede nameravane železnice od Purkle čez Ptuj na Krapino se je večina izrekla za prejšnji sklep.

(Podružnica »Planinskega društva«.) Namestništvo v Gradcu ni dovolilo ustanoviti podružnice slovenskega »Planinskega društva« za Savinjsko dolino s sedežem v Mozirju, ker so bojda pravila pomanjkljiva.

(C. kr. pošta dopisnic), katere so bile tudi na naslovni strani popisane, do sedaj ni sprejemala. Zana-prej se pa bode s takimi dopisnicami prav tako ravnalo, kakor s pismi, katera imajo znamke premajhne vrednosti.

(Občni nemški šulverein) v Berlinu šteje 30.200 udov in ima 100 tisoč mark premoženja. Lani je dal podpor samo za Avstrijsko 54 tisoč 800 mark. Iz Berlina tedaj dobivajo naši zagrizeni nasprotniki zoper nas glavno pomoč. Ali to ni veleizdajstvo?

(Liberalni »purgarji«) so v Št. Lovrencu v Puščavi, da jim pod solncem ni para, ker razven gosp. zdravnika na Telovo ni bilo niti jednega pri procesiji, da se je spotikalo vse verno ljudstvo. Škoda, da jih javno ne pohvali zaradi tega »Tagespošta« ali »Marburger«!

(Zadnji mesečni sejem) v Mariboru dne 4. t. m. je bil jako živahen. Prignali so goveje živine 973 glav, in kupcev je mnogo prišlo.

(V spanju obkraden) je bil preteklo nedeljo neki plavičar na lesnem tržišču v Mariboru. V zraven njega ležeči suknji je imel 6 gld. in te mu je ukradel dinar Karol Hacker.

(Utonil) je ono nedeljo neki fant v Dravi pri Sv. Petru niže Maribora. Pri brodarju Novaka je hotel vstopiti v službo, ali ker ga ta ni sprejel, peljal se je s čolnom do srede Drave, kjer se pa čoln prevrne in fant zgine v valovih.

(Kopališki vlak Zagreb-Krapina.) Od dne 1. t. m. vozi v prid topličarjev poseben vlak. Iz Zagreba odhaja z državnega kolodvora ob pol osmih zjutraj, iz Krapine pa odhaja ob 6. uri 8 minut zjutraj. Vožnja traja blizu dve uri.

(Iz Mure rešen.) Dne 30. maja skočil je pekovski pomočnik Miha Tanšek, doma iz Dobja, v Gradcu z mosta v Muro. Rešila sta ga krčmar Reš in cestar Kurzreiter. Na vprašanje, zakaj je to storil, odgovoril je Tanšek, da je bil tako pijan, da ni vedel, kaj je delal.

(V graški Tagespošti) z dne 7. t. m. neki zagrizen dopisnik tirja, naj se v cerkvi na Doberni zaradi nemških topličarjev po tihi sv. maši nemški molí. Kaj pa še več! Dopisun tudi sponaša zaradi sv. maš, ker budalo, kakor se vidi, niti pojma nima, kaj je sv. maša.

(Brezdimna lokomotiva). Ono soboto je na severozapadni železnici med Dunajem in Znojmom prvi-krat za poskušnjo vozila brezdimna lokomotiva. Poskušnja se je prav dobro obnesla. Stroj je izumil inženir Teodor Langer. Ta iznajdba se bo gotovo povsod kmalu vpeljala, ker dim škoduje zdravju in je nevaren gledé požarov.

(Južnoštajarska hranilnica v Celju.) Ker je odstopil dosedanji predsednik tega zavoda, poslanec gosp. Miha Vošnjak, bil je izvoljen predsednikom ravnateljstva gosp. dr. Juro Hrašovec.

(Umrli) je oče celjskega gimnazijskega ravnatelja, Jernej Končnik, posestnik na Viču blizu Spod. Dravogradu, 82 let star.

(Tamburaši.) Tamburaško društvo so ustanovili v Sevnici ob Savi ter ga zjediniili z ondotnim slov. bralnim društvom. Kmalu bodo priredili veselico v prid ubogim šolarjem.

(S tira skočil) je ono noč tovorni vlak pri Glognici blizu Semerinka. Oba tira je tako zastavil, da sta iz Dunaja prihajajoča brzovlak in poštni vlak imela nekaj ur zamude. Osem vagonov je zdrobljenih, človek pa nobeden ni poškodovan.

(Kako v Ameriki orjejo?) Z železnimi koli naredé po dva metra oddaljene luknje, v katere denejo nekoliko dinamita (smodnika). Sedaj se naenkrat po vsej njivi dinamit zažge in zemlja je veliko bolj zrahljana kakor s plugom. Kdor tega ne veruje, naj gre v Ameriko gledat.

(Zopet otrok samomorilec). Pretekli pone-deljek se je v Trstu s karbolno kiselino zastrepila 14letna Alda Farinelli zaradi nesrečne ljubezni. Škof Slomšek so rekli: »V vsaki hiši, kjer so otroci, naj bode predi v kotu križ in za tramom šiba!» Naj bi bilo tako po gosposkih in kmečkih hišah, in take grozovitosti se ne bodo več slišale.

(Tamburaši v Celju). Zadnji tamburaški koncert »Celjskega Sokola« pod vodstvom dr. A. Kapusa je sijajno uspel. Z glasnim odobravanjem je mnogobrojno občinstvo hvalilo dobro izvežbane tamburaše.

(Utopljenca) so našli v Celju v Hausbaumovem kopališču. Bil je 11letni dijak Franc Feigl, ki je bržkone ob bregu Savinje splezal na ograjo in pri tem ponesrečil.

(Neumna ljubezen do živalij.) V nekem dunajskem časniku je neka ženska dala to-le gorostasno neumnost naznaniti: »Kolikor mogoče velik maček, tenne barve, sprejme se koncem maja na mesto otroka. Dobra postrežba, prijetna družba, na deželi«. Pahnjeno bablje!

(Sad neverstva.) Pred kratkim je na Dunaju skočila v Donavo 21 letna Ilona Menz iz Ogerskega. Policaj in dva pomorščaka so jo takoj hoteli rešiti, ali s težavo, kajti deklina je izvrstno plavala. Z velikim trudom so jo spravili na suho. Imela je pismo pri sebi, tako glaseče se: »Nekaj za občinstvo. Usojam se iz veselja in kratkega časa življenje si vzeti«. To se celo židovskim listom zdi prehudo.

(Velika riba). Blizu Gradca so v Muri oni teden ulovili sulača (solača), ki je tehtal 19½kg. in bil dolg 1 meter 30cm.

(Zrel ptiček.) Rokodelski učenec Ignac Schroll je v Mariboru na dveh krajih ulomil, in kar se je dalo, ukradel. Pobegnil je proti Sv. Trojici v Slov. goricah in tam, ko je bil oropal neko kmetico, ga je prišla roka pravice. Ta še bode mojster!

(Wolfovega slovensko-nemškega slovarja) smo dobili 11. sešitek, ki prinaša na straneh 801 do 880 besede »ognjemeten« do »oznati«.

(Rogaška slatina) je pred nedavnim časom bila nepogrešna okrepčevalna pijača z vinom ali s sadnim sokom. Manjkala ni v nobeni gostilnici in gospodarstvu. Tako naj bode tudi zanaprej, in zato opozarjamo naše bralce na oznanilo: »Rogaška — Slatina.«

(Dijaški kuhinji) v Mariboru je darovala slavna posojilnica v Ormožu 15 gld. in č. g. Fr. Cerjak, kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, 5 gld. Bog plati!

(Za društvo duhovnikov) vplačali so meseca maja č. gg.: Peter Zadravec 14 fl., Matija Škorjanc 11 fl., Fran Heber 4 fl., Alojzij Cilensek 4 fl. (letn. pl. do l. 1895), Andrej Fišer 1 fl.

(Stambulov), bivši bolgarski ministerski predsednik, bode si kmalu v Gradcu kupil hišo in se tje preselil. To novino vsi časniki prinašajo.

(Povozili) so zadnji ponedeljek trije nespametniki neko staro žensko iz Gornjih Pleterj, ko so konje gnali v Št. Lovrenc na Ptujskem polju na popisovanje in razredovanje. Žena je vsled obilnih ran, zlasti na glavi, bojda že umrla.

(Duhovniške spremembe). Župnija Sv. Frančiška pri Gornjemgradu se je podelila č. gosp. Gregorju Dupelnik-u, dozda župniku pri Sv. Lenartu nad Laškim.

Loterijne številke.

Gradec 2. junija 1894:	19, 77, 3, 81, 34
Dunaj » » » » »	10, 12, 52, 82, 6

Služba organista in cerkovnika

v **Negovi** je razpisana do dne 1. julija t. l. Podpisani želi moža samskega, v službi zvestega, v življenju zmernega in lepega zadržanja in vdanega tudi podpisanemu; le takemu zagotavlja podpisani prijazno življenje v Negovi.

1-3. Alojzij Šijanec, župnik.

Leserer-jeve gorice

na **Pečičkem vrhu** lepe lege, stanovanje za lastnika, preša, klet, stanovanje za viničarja, gospodarsko poslopje, gorice, sadonosni travnik, njiv 9 $\frac{1}{2}$ oralov je na oddajo. Več pri lastnici ali pri **Karl Sarku** (Kaiserstrasse 8) v **Mariboru**. 1-3

Novi živinski sejem

se bo vršil pri **Sv. Juriju** na Ščavnici dne 15. junija t. l. Uljudno se vabijo kupci in prodajalci k obilni vdeležbi. Vstopnina prosta.

Občinski urad **Sv. Jurij** na Ščavnici, dne 4. junija 1894.

Franc Čirič, župan.

Na prodaj 1-2

prav dober **hišni mlin** ali po domače **žrmlje** v dobrem stanju na štiri železna kolesa in prav lahkega in dobrega mleja, za 40 gld. Natančneje se izve pri uredništvu tega lista.

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah,

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo (Spar- und Vorschuss-Verein in St. Leonhard, registrirte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung) daje v smislu § 32 svojih pravil na znanje, da bode imela svoj redni občni zbor v petek, to je 15. rožnika 1894 predpoldnem ob desetih in sicer v svoji uradni pisarni, v hiši g. M. Poliča pri Sv. Lenartu, ter se p. n. zadrugiški k občnemu zboru uljudno vabijo.

Dnevni red:

1. Sprememba in razširjenje pravil;
2. Potrjenje letnega računa;
3. Razdelitev čistega dobička;
4. Privoljenje remuneracije načelstvu;
5. Privoljenje remuneracije tajniku;
6. Izvolitev načelstva, računskega predjedovalca in njegovega namestnika;
7. Predlogi.

Načelstvo.

Apno iz Šege,

znano po Dravinjski dolini, po Ptujskem polju in po Slov. goricah do Ormoža, povsod pravno za najboljše in na zidu najtrpežnejše; velja v Šegi 4 gld., na Ptuj postavljeno pa 6 gld. 30 kr. četrtnjak. Kdaj se apno daje, se lahko pismeno poizvé pri

Juriju Černoga, 4-6

posesniku v Variši vesi, pošta Makole.

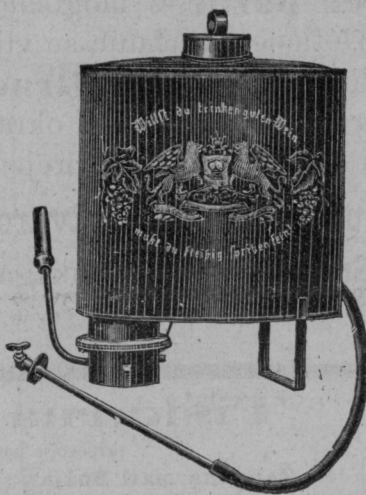
Velika nova živinska sejma

se bodeta vršila vsako leto na **Ljubnem v Savinjski dolini** dne **24. junija** in **26. avgusta**, oziroma dan pozneje, kadar je ta dneva praznik, — na kar se kupci in prodajalci opozorijo, kajti nadejati se je obilo živine.

Mestnina se ne bo zahtevala.

2-3

Trško-občinski urad **Ljubno**.

Priporočam svoje priljubljene 4 $\frac{1}{2}$ kilo težke, bakrene, pokositrane

vakuum

peronospora - brizgalnice,

komad **13 gld.** Kdor vzame 6 komadov, dobi 7% odpustka. 600 komadov v rabi.

A. Fiebiger,

kotlar koroške ulice 5, v **Mariboru**. 12

Kose, kose, kose!

Adalbert Geiss,

poprej **Josip Širca,**

trgovec v **Žalci**

uljudno naznanja, da je dobil novo zalogo

najboljših kos.

Le te so iz najvlačnejšega in iz najtrdejšega jekla izdelane, so prav lehke in lepo izpeljane. Taka kosa zdrži ojstrino tako dobro, da je treba le malokrat zopet sklepati in da lahko z njo najtrdejšo travo **po 100 korakov (stopping) neprenehoma kosiš**, da si koso enkrat s kamenom nabrusil.

Vsaka popisanih kos ima vsekano znamko poljedeljskega orodja in besedo „Garantie“. Slednje tako koso, če ni dobra, zamenja **Adalbert Geiss** z drugo novo koso.

Kose pošiljam nemudoma po sprejemu naročbe proti poštnemu povzetju. Če se 10 kos skupaj pošlje, se zniža poštnina na 2-4 kr. komad. Pri naročbi naj se dolgot kose naznani. Cena kos je po dolgoti od 75 do 85 kr. za komad.

Žalec, v juniju 1894.

2-4

Izborno proti boleznim želodca Najboljša svežina prijaja

Štajerska
deželna
Tempeljska
in
Styrijska slatina

Rogaska

vedno sveža napolnitev v novem natakalnem preduhu, kamor se slatina naravnost izliva.

Dobiva se: Pri slatinarstvu v Rogatec-Slatini, kakor tudi v vseh prodajalnicah mineralnih vod, v specerijskih prodajalnicah in drogerijah, ki so na dobrem glasu. 1-4

V vsaki fari in občini

namešča se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. Pisma naj se pošiljajo pod „201.191“ Gradec, poste restante. 16-20

Za birmance lep spomin.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je na prodaj:

Duhovni vrtec

V. natis. Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 straneh še poduk za sveto birmo, 116 svetih pesmi in velja:

v usnje vezan z zlatim obrezkom . . . 85 kr.
" " " " s kopčo 95 "

Nizozemska zavarovalna družba za življenje.

„Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lyfrente in Amsterdam“.

Podružnice: 1-6

v Avstriji: Dunaj, I. Petersplatz 7.
na Ogerskem: Budapest, IV., Koronaherczgetutca 20 sz.

na Nemškem: Hamburg, Büschstrasse 11, II.

na Francoskem: Paris, Avenue de l'Opere 26.

v Belgiji: v Bruselji, Rue Royale 89.

v Luksenboru: Eich pri Luksenboru;

v Nizozemski Indiji: Soerabaia, Willemskade.

v južni Afriki: (republika Transvaal) Pretoria, Argyle-Buildings, Pretoriusstraat.

Zavarovalno stanje koncem leta 1893:

85 milj. kron av. v.

Za vse v Avstriji vršeča se zavarovanja je založena popolna svota za premije zavarovancem in državi v varstvo pri c. kr. ministerialni plačilnici na Dunaji.

Nizozemska zavaruje na razne načine in sicer za smrt in življenje, za doto, za doneske k izreji otrok, za rente in pokojnine za vdove po najboljših pogojih. Premije so zmerne in tudi za police in pobotnice ni treba plačati nobenih pristojbin.

Več povejo:

Glavno zastopništvo za Avstrijo, Dunaj, i., Petersplatz 7.

Inspektorat za Štajarsko in Kranjsko, v Mariboru, Kaiserstrasse št. 16 (nadzornik Franc Atteneder) in vsi krajni zastopniki.

Seb. Kneipp

Važno za vsako gospodinjjo in mater!

10-24

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želodčne in živčne bolnike najboljša nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvorni zavitek pod imenom

Dobi se povsodi. **Kathreiner.** 1/2 kilo 25 kr.

RAZGLAS.

Ker se počne žetev, c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradcu vse s. p. n. gospode kmetovalce uljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine itd. tudi pridelke na njivah in senožetih zoper požar z mogočno ugodnimi pogodbami.

Dotične vprašanje se vljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih kancelijah (**Gradec, Sackstrasse št. 20**), kakor tudi pri vsakemu okrajnemu zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemljajo.

C. k. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradcu.
Gradec, meseca velikega travnika 1894.

Ponatis se ne plačuje.

Tiskarna sv. Cirila

priporoča naslednje knjige:

1. „**Žalostna mati Božja**“, spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku, 6. natis. Obsega pouk o češčenji zal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast zal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmi. Ta posebno za sveti postni čas primerna knjiga stane

vezana v polusnje gld. — 70
" z zlatim obrezkom " — 80
" v usnje z zlatim obrezkom " 1 40

2. „**Družbine bukvice za dekleta**“, spisal Jožef Rozman, pokojni Konjski nadžupnik, 12. natis; namenjene v prvi vrsti dekletom Križevske družbe, pa tudi vsem dekletom sploh jako koristne, veljajo

vezane v usnje z barvanim obrezkom gld. 1 30
" " rudečim " " 1 40
" " zlatim " " 1 60

Po poštnem povzetju 10 kr. več.

3. „**Duhovni vrtec**“, 5. natis, priporočanja vredna molitvena knjiga, posebno za mladino, stane

v usnje vezan z zlatim obrezkom gld. — 85
" " " " s kopčo " — 95

4. „**Sveto opravilo**“, spisal Anton Slomšek, nekdanji viši ogleda šol, 5. pomnoženi natis; namenjeno šolarjem viših razredov, velja

vezano gld. — 35
" v polusnje z zlatim obrezkom " — 50
" v usnje z zlatim obrezkom " — 60

5. „**Ključek nebeški**“, spisal Ivan Skuhala; dekan v Ljutomeru, za šolarje nižih razredov, velja

vezan gld. — 30
" v polusnje z zlatim obrezkom " — 40
" v usnje " — 50

6. „**Molitve na čast svete družine**“, komad 2 kr., 100 po 1 fl. 50 kr.

7. „**Božič**“ pridnim otrokom, spisal Alojzij Vakaj, stane 15 kr.

8. „**Svete pesmi za šolarje**“, vezane 10 kr.

9. „**Zbirka narodnih pesmij**“ I. snopič 10 kr.

10. " II. snopič 10 kr.

11. „**Ženitovanje**“ 15 kr.

Krčma 1/2 ure od Ptuja oddaljena, na okrajni cesti ležeča, se do 15. junija t. l. pod ceno takoj proda. — Vse drugo se izve pri upravnistvu „Slov. Gosp.“ ali pa pisмено pri prodajalcu pod šte. 76 Ptuj, poste restante. 1-2

Na znanje!

Naprava vsakojakih stavbarsko-kiparskih del, plošč za tlak in hodnike v raznih bojah in po raznih načrtih za cerkvene preddvore, stopnice, i. t. d. iz najboljšega portlandskega mavca. Izdelovanje vsega kamnoseškega dela; velika zaloga zgotovljenih nagrobnih spomenikov iz marmorja, domačih in inozemskih kamenolomov, kakor tudi iz pravega egipčanskega syenita in bassalta. Zastopstvo svetovno znanih Lenzovih tirolskih porvier-kamenolomov za cestno tlakanje, prevoze, trottoire itd. Zastopstvo prve avstrijske asfalt tovarne N. Schoffel na Dunaji za strešne lepenke, ločilne plošče proti vlažnosti, itd. pri

Josip Weber-ju
kamnoseku v Celji.

Orgljavec

40 let star, neoženjen, mizar in čebelar po novem načinu, kateri ima dobra spričala, želi pri kaki mali ali srednji fari, z majhnimi pogoji, orgljarsko in mežnarsko službo nastopiti. 2-3

Jožef Ranguš, pošta Moškance pri Ptuj.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih gorcih zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gl. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gl. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu da škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice. 21-52

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mlake za žito
rezalnice za krmo
aparate proti pčenosperji
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sađe
predmete za kleti, sosalnice za vse namene, kakor v občo: vso stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, D'INAJ
22 Praterstrasse N. 49
Dobro ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastojni in postojno prosti.
Najkvalitetnejši pogoji. — Jamarstvo. — Stroj se daje na poskušnjo.
Cene so se treba zahtevati! Prilagodilec zahtevam!

Münzerjeve karpatske kose v poštnih zavitkih prave samo s to vknjiženo znamko.

Zavzemajo v svetovni trgovini prvo mesto zaradi svoje prircčne oblike, lahкости, jednako-merne trdosti ter trpežnosti in ker se lahko vodijo.

Narejene so iz dvakrat rafiniranega (očiščenega) posebnega srebrastega jekla, ki se napravlja iz najzlahtnejših rud, in ki se odlikuje posebno v tem, da je silno trdo ter da se da prav dobro klepati.

Klina jim je po vsej dolžini fino vdolbena, močna, trdo napeta in prožna (elastična). Rezilo je po vsej dolžini fino izklepano in sicer jednako tenko in jednako široko (4 mm.), kar je od strokovnjaškega stališča najzanesljivejše znamenje prave enakomerne trdosti in trdnosti.

Kedar si jo naklepal, rabiš jo lahko več dnij; rezilo se le malo obrabi, in ako si jo jedenkrat nabrusil, kosiš lahko okoli 100 do 130 korakov celo najtršo gorsko travo in najgostejše žito.

Radi teh imenitnih lastnostij so Münzerjeve karpatske kose mnogo več vredne, kakor vsak drugi domači in tuji izdelek in prihranijo kmetovalcem časa, dela in denarja.

Münzerjeve karpatske kose lahko rabiš tudi kot kose, ki jih samo nabrusiš (ne da bi jih bilo treba naklepati) prerežejo ti železno pločevino (pleh), ne da bi se skrhale ter ti zagotovijo zmago pri vsaki hitri košnji za stavo.

Za jednako kakovost in navedene lastnosti vsake posamezne kose prevzamemo popolno garancijo.

Kose se razpošiljajo v obliki, kakor je v deželi navadna in v poljubnih dolžinah po teh cenah:

Dolžina kose z uhom vred	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	etm.
Cena jedne kose	1.—	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	1.65	1.80	2.—	gld. av. v.
Na 5 kilogramov gre	14	13	11	10	9	8	7	6	6	5	kos

II pripraven karpatski brus se dobi za 15 krajc.

Razpošilja se s prvo pošto, le za gotov denar ali pa po poštnem povzetju. Poštnino plačamo sami in jo zaračunimo pri zavitkih (paketih) do 5 kg. samo 30 kr. Pri naročitvi 10 kos zaračunamo le polovico poštnine, pri naročitvi 20 kos ni treba nič plačati za poštnino.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Pri skupnih naročitvah z imenikom posameznih gospodarjev zaznamujemo vsako koso z imenom onega gospodarja, čegar je.

MÜNCKER & Co. na DUNAJU.

5—15

DOM IN SVET
List s podobami
dvakrat na mesec
Vsaka šte. ima 32 velikih strani
mnogo slik iz domačih in tujih krajev
Cena 4gl 20kr., dijakom 3gl 40kr.
na leto
Najlepši list slov. družinam
v zabavo in pouk.
Opisi mest

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni,
ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

 Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Schutzmarke.

 Za želodec:

Marijinceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Redilna štupa za živine za notranjo potrebo pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

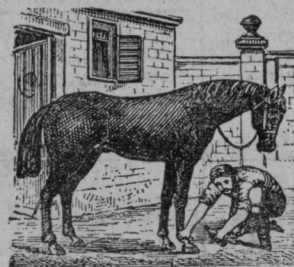
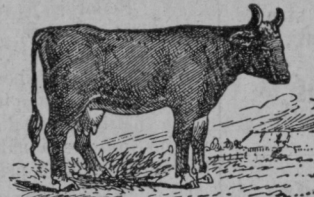
Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanji nog, otrpenji v boku, v križi itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža.

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 1—24

Lekarna „Zum goldenen
Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse št. 15
Wien.

Kričistilne kroglice, nekaj imenovane **univerzalne kroglice**, zaslužijo to ime po pravici, ker je veliko moč. Od več desetletij sem so te kroglice razširjene in malo takih družin je, pri katerih se to sredstvo ne bi našlo. Od mnogih zdravnikov se te kroglice priporočajo kot izvrstno domače zdravilo, posebno pri boleznih vsled **slabega prebavanja in zaprtega telesa.**

Jedna škatljica s 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljati po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati poštnine in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor jeden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v **rdečih** pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštnine 65 kr.

Trpotčev sok, ena steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštnine prosto. 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.

Življenska esenca (Praške kapljice) steklenica 22 kr.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge framacetične specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje naročajo. — **Razpošiljana po pošti** se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

 Pri določiljavi denarja (po poštni nakaznici), stane poštnina dosti manj, kakor po povzetju.

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, zoper kašelj itd. 1 škatljica 35 kr., poštnine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela posodica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.